

Czy świt?...

(Na marginesie narad warszawskich).

Kraków, 16 stycznia. — Konferencje pokojowe rozpoczynają się już w najbliższym czasie. Kilka dni zaledwo dzieli nas od tego epokowego momentu, gdy do stolów obrad w Paryżu zasiądą przedstawiciele narodów świata, aby zakreślić nowe granice i nowy ustanowić ład. Wiemy też, że koalicja przyznała Polsce prawo uczestniczenia w obradach; dwu delegatów Polski ma współdziałać w budowie przyszłej Europy. Po raz pierwszy od lat stukilkudziesięciu nie będą o nas bez nas rozstrzygali.

Delegaci nasi przyjść muszą na kongres, poparci jednogłosem wola całego społeczeństwa, aby przed trybunałem międzynarodowym zgłosić nasze pragnienia i żądania. Zwarty front wewnętrzny konieczny jest, jeśli słowa ich mają zyskać powagę — a naród polski wyjść z zawieruchy wojennej wolny, silny i zjednoczony. Intryg przeciwko nam nie braknie. Już choćby najbliżsi sąsiedzi nasi, Czesi — aby osłonić swe rabunkowe względem nas zamiary — rozwinały cały aparat kłamstw i oszczerstw. Najdrobniejsze nieporozumienia wewnętrzne przedstawiają jako symptomy beznadziejnego chaosu, z każdej kłótni partyjnej wybijają będą kapitał. Dowodów na to dostarczają ostatnie mowy Kra-marza i Masaryka.

Gdy zaś na zachodzie rozpoczynają się rozstrzygające dla nas narady, od wschodu coraz groźniejsze nadciągają chmury. Bandy bolszewickie zbliżają się do granic naszych, hordy ukraińskie oblegają kresowe grody. Jedyną nadzieję zwycięstwa opierają wrogowie nasi na naszej wewnętrznej, domowej walce i waśni, która osłabia zdolność polskiego odporu.

Stajemy u punktu zwrotnego. Mamy ratować naszą egzystencję i przyszłość polityczną na wschodzie, mamy przed światem cywilizowanym zdać egzamin dojrzałości do samodzielnego państwowego bytu.

Zgodne współdziałanie stronnictw dla wspólnego celu: dobra ojczyzny jest pierwszym naszym obowiązkiem. „Trauga Dei” musi zapanować w Polsce. Walki partyjne, społeczne i polityczne niech się na drugi plan usuną, niech na lepsze zostaną odłożone czasy.

Czy zrozumienie tego faktu świta w Polsce?

Wiadomości, jakie wczoraj nadeszły z Warszawy są pod tym względem nagół pomyślne. Piłsudski i Paderewski pracują wspólnie nad wyjściem z obecnego położenia. Już sam fakt ich współdziałania w tej mierze jest wysoce cieszący. Nie wiemy, czy nowy gabinet, który po obecnym ujmie ster państwa będzie koalicyjnym, opartym na wspólnej platformie politycznej, czy będzie to gabinet fachowy. W każdym razie zgoda na jedną lub drugą koncepcję odciąży sytuację. Gabinet koalicyjny oznaczałby, że „Trauga Dei” jest faktem dokonany, gabinet urzędniczy, uruchamiający maszynę administracyjną, byłby stworzeniem dla tego „Trauga Dei” pomyślnych warunków uprzednich.

Z zapartym oddechem patrzy Polska na swą stolicę. Wierzmy, że nie dozna rozczarowania.

Projekt szkolnictwa polskiego.

Warszawa. (PAT) Ministerium wyznał i oświeca przy dziale szkolnictwa odbywało obrady nad ustrojem szkolnictwa polskiego. Przedmiotem obrad był projekt, który ministerium zamierza wnieść do sejmu, a mianowicie o rodzajach i stopniach szkół, ich wzajemnym ustosunkowaniu i zarysie ustroju władz szkolnych oraz ogólnego samorządu szkolnego. Ustawa dotyczyć będzie także powołania Rady Wychowania narodowego.

Kłeska wojsk Petlury pod Wojnicą.

Warszawa. (PAT) Komunikat sztabu generalnego z dnia 15 b. m. Grupa Bug: Na wschód od Włodzimierza Wołyńskiego zaatakowały oddziały nasze pod wypróbowanym kierownictwem kap. Zborowskiego liczebnie przeważające oddziały Petlury pod Wojnicą. Po dwugodzinnej walce nieprzyjaciel został zupełnie rozbity. Zdobyto dwie armaty, dwa karabiny maszynowe, jeden miotacz min, wzięto do niewoli czterech oficerów i kilkudziesięciu szeregowców. Oddziały rotmistrza Jaworskiego, porucznika Jasińskiego w dniu 14 b. m. rano wraz z oddziałem pułk. Berbeckiego zaatakowały na

północ od Żółkwi silne oddziały ukraińskie, znacznie w ostatnich dniach wzmocnione przez posiłki z Kamionki Strumiłowej. Po zaciętej walce zajęte zostały techniczne umocnienia pozycyi nieprzyjacielskiej, koło Gmińska, Woli Wysockiej i Wiązownej. Wzięto jeńców; nasze straty nieznaczące. — Grupa gen. Rozwadowskiego: Na północ i wschód od Lwowa sytuacja na ogół niezmienną. Na południe i południowy zachód po dwudniowych walkach zapanał względny spokój. Koło Chyrowa sytuacja bez zmiany.

Szef sztabu generalnego: SZEPTYCKI.

Koalicja pragnie Polski silnej i niepodległej.

Londyn (PAT) „Daily Chronicle” pisze w sprawie Polski: Stany Zjednoczone i koalicja są przekonane o potrzebie zorganizowania silnej i niepodległej Polski. Nie jest to nowością, że

koalicja zamierza użyć Polsce swej pomocy i nadal. Idzie tu zarówno o amunicję, jak i o zapasy żywności. Między innymi dostarczy koalicja Polsce samolotów i lotników.

Wilson zamierza pokonać bolszewizm środkami żywnościowymi.

Waszyngton. (PAT) Reuter podaje obszerny tekst sygnalizowanego już orędzia prezydenta Wilsona do kongresu. Powiedziano jest w niem między innymi:

Z całym naciskiem muszę domagać się, aby kongres uchwalił pieniądze, jakich domaga się Hoover (generalny komisarz żywnościowy dla Europy. Przyp. Red.) dla akcji żywnościowej w Europie. Akcja ta jest obecnie kluczem do całej sytuacji w Europie, kluczem rozwiązania

kwestyi pokojowej. Bolszewizm coraz bardziej zbliża się ku zachodowi i zatrzyma Niemcy. Nie można go powstrzymać przemocą, ale można to zrobić środkami żywnościowymi. Niemcy mają pieniądze na zapłacenie środków żywności. Natomiast potrzeba kredytów na zaopatrzenie w żywność Polski i oswobodzonych narodów bałkańskich. Proszę kongres o możliwie szybkie rozpatrzenie tej sprawy.

Ameryka na razie wojsk do Polski nie wyśle.

Amsterdam. (PAT) Według „Allgemeen Handelsblatt” donosi „Morning Post” z Paryża: Doniesieniu jednego z dzienników francuskich, że Ameryka zamierza wysłać do Polski armię, przeczą z powołanej strony amerykańskiej. —

Koła te oświadczają, że w Polsce bawią tylko oddziały Czerwonego Krzyża i personal służby administracyjnej z zakresu rozdzielu środków żywności.

Rozruchy na Śląsku czeskim.

Morawska Ostrawa. (Tel. pryw.) „Kresowy Kurjer Polski” donosi: Z powodu wczorajszych i dzisiejszych rozruchów w Morawskiej Ostrawie, komisaryat policyi zarządził zamknięcie

wszystkich bram, lokalów, kawiarni i t. p. o godzinie 7 wieczorem. Po ulicach krąży liczne patroły konne i piesze. Dziś przedpołudniem spalowano tu doszczętnie jeden sklep.

Nieudana kontrademonstracja Niemców cieszyńskich.

Cieszyn. (Tel. pryw.) „Kresowy Kurjer Polski” podaje: Dziś popołudniu odbyła się tu demonstracja przeciw zamachowi na rząd warszawski. W pochodzie brali udział kolejarze, zarówno służba, jak i urzędnicy i tłumy publiczności. Pochód odbył się z domu robotniczego pod Zamek, gdzie do zgromadzonych przemówił

pos. Reger, członek prezydium Rady narodowej. Pewne szumowiny niemieckie starały się wywołać kontrademonstrację, wnosząc demagogiczne okrzyki i próbowaly wtargnąć na Zamek, co się jednak nie powiodło. Po powrocie ks. Londzina tłumy rozeszły się spokojnie do domów.

Pruskie wykrety.

Monachium. (PAT) „Muenchener Augsburger Volk Zeitung” donosi, że podsekretarz stanu dla spraw zagranicznych Kantzau, wystosował pismo do przedstawicieli koalicji, w którym powołuje się na okoliczności, które utrudniają Niemcom spełnienie warunków zawieszenia broni. Między innymi pisze on, że koalicja popiera dążenia Polski do postawienia konferencji pokojowej przed faktem dokonany, co zdaniem jego utrudnia Niemcom wypełnienie warunków zawieszenia broni.

wolwerów i usiłovali rozbroić wartę. Od strażników zginął żołnierz 30 pp. 26-letni Piotr Pietrzykowski. Wojsko przywróciło porządek.

Posel ukraiński w Warszawie.

Kijów. (PAT) „Dziennik Kijowski” z dnia 10 stycznia donosi, że posłem ukraińskim przy rządzie polskim mianowano p. Karpinińskiego, który ma w najbliższych dniach wyjechać do Warszawy.

Walka z lichwą i spekulacją.

Warszawa. (PAT) „Monitor Polski” ogłasza dekret w sprawie utworzenia urzędu walki z lichwą i spekulacją, dekret o opłatach od umów ubezpieczeniowych oraz dekret przesuający termin wyborów w kilku okręgach wyborczych.

Agitacja bolszewicka w Czechach.

Praga. (PAT) Wczorajszej nocy na jednym z pragskich dworców kolejowych przytrzymano 17 oficerów rosyjskich i skandalskowano ich pakułki. Są oni podejrzani o agitację bolszewicką.

Runęli wielcy — padają mali...

Luksemburg. (B. K.) Maryja Adalajda zrzekła się tronu. Jej siostra Charlota, mająca obecnie prawo do tronu złoży przysięgę przed osobną delegacją izby.

Bunt więźniów.

Warszawa. (PAT) „Przegląd Poranny” donosi pod datą 13 b. m.: O godz. 1 popołudniu w więzieniu wrocławskim zbuntowało się czterdziestu więźniów, którzy byli umieszczeni w dwóch oddzielnych celach. Strzelali oni z re-

